

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 559/2013-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. septembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti L., spol. s r. o., B., zastúpenej advokátkou JUDr. P. R., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er/135/2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti L., spol. s r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. augusta 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti L., spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er/135/2013 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

«Sťažovateľ podáva ústavnú sťažnosť proti postupu Okresného súdu Bratislava III v právnej veci sťažovateľa ako oprávneného proti povinnému 1/ Ž..., a. s., a 2/ Ž..., a. s., vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod spis. zn.: 36 Er/135/2013, ktorým došlo postupom, resp. nekonaním Okresného súdu Bratislava III pri prejednávaní uvedenej právnej veci k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“)...

Sťažovateľ ako oprávnený v exekučnom konaní podal návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému 1/ a povinnému 2/ na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu, ktorým bol rozsudok Krajského súdu v Košiciach.

V uvedenom exekučnom konaní exekučný súd poveril JUDr. M. Z. vykonaním exekúcie, pričom povinný 1/ a povinný 2/ podali námietky proti exekúcii. Námietky proti exekúcii povinného 1/ boli exekučnému súdu doručené dňa 14. 03. 2013 a námietky povinného 2/ boli exekučnému súdu doručené dňa 12. 03. 2013.

O týchto námietkach proti exekúcii aj napriek uplynutiu zákonnej lehoty exekučný súd nerozhodol.

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 4 Obdo 23/2013 zo dňa 30. 04. 2013 bola odložená vykonateľnosť exekučného titulu a na základe tohto Uznesenia Najvyšší súd povolil odklad exekúcie, a to Uznesením Okresného súdu Bratislava III zo dňa 09. 07. 2013.

Uznesením Ústavného súdu SR spis. zn. III. ÚS 330/2013 zo dňa 18. 07. 2013, Ústavný súd Slovenskej republiky inter alia rozhodol tak, že odložil vykonateľnosť uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 23/2013 z 30. 04. 2013, ktorým Najvyšší súd SR odložil vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Košiciach spis.

zn. 2 Cob/173/2012-545 z 20. 12. 2013 (správne má byť 20. 12. 2012, pozn.) až do rozhodnutia o dovolaní žalovaných 2/ až 4/.»

Sťažovateľka ďalej poukázala aj na to, že „Dňa 17. 06. 2013 sťažovateľ (zastúpený advokátom) podal predsedovi súdu ako orgánu poverenému vybavovaním sťažnosti sťažnosť na prietahy v súdnom konaní. V podanej sťažnosti sťažovateľ namietal postup súdu, ktorým súd porušuje právo účastníkov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, keďže o námietkach povinných proti exekúcii nebolo rozhodnuté v zákonnej lehote.

V odpovedi na sťažnosť zo dňa 22. 07. 2013 predseda Okresného súdu Bratislava III uviedol, že vyhodnotil sťažnosť ako nedôvodnú, keďže podľa názoru predsedu Okresného súdu Bratislava III bola na základe rozhodnutia Najvyššieho súdu odložená vykonateľnosť exekučného titulu, a preto exekučný súd nemusí rešpektovať zákonnú lehota.“

Sťažovateľka napokon vyjadrila tento názor: «Máme za to, že Okresný súd Bratislava III konajúc ako všeobecný súd v predmetnej veci je povinný konať a v zákonnej lehote rozhodnúť o námietkach povinného, a to bez ohľadu na to, či bol povolený odklad exekúcie alebo nie.

V ustanovení § 50 ods. 2 Zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) je ustanovená zákonná lehota, v ktorej je exekučný súd povinný rozhodnúť o námietkach proti exekúcii:

„Námietky proti exekúcii je exekútor povinný doručiť súdu najneskôr do piatich dní od ich doručenia účastníkom. O námietkach proti exekúcii rozhodne súd najneskôr do 60 dní od ich doručenia.“

Jedná sa o zákonnú lehota, ktorú je exekučný súd povinný dôsledne rešpektovať.

Táto zákonná lehota nebola dodržaná, pričom v čase plynutia tejto zákonnej lehoty sa nemohlo predikovať rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o odložení vykonateľnosti.»

Sťažovateľka na základe uvedených skutočností navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa L., spol. s r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nekonaním Okresného súdu Bratislava III vo veci vedenej pod spis. zn.: 36 Er/135/2013 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava III prikazuje, aby vo veci vedenej pod spis. zn.: 36 Er/135/2013 konal bez zbytočných prietahov.“

Okrem toho sťažovateľka navrhuje, aby jej ústavný súd priznal finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € a úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, a podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru aby bola jeho vec spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa toho ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí aj vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáhoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

Predmetom sťažnosti je námietka sťažovateľky, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er/135/2013 boli porušené jej základné právo garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pokiaľ sťažovateľka v petite svojej sťažnosti namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er/135/2013, ústavný súd, vychádzajúc z obsahu sťažnosti, konštatuje, že sťažovateľka namieta porušenie týchto práv výlučne v súvislosti s rozhodovaním okresného súdu o uplatnených námietkach povinných v 1. rade a 2. rade proti exekúcii doručených exekučnému súdu 12. marca 2013 a 14. marca 2013.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prier'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prier'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05). V prípade, keď ústavný súd zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prier'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prier'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietne (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, IV. ÚS 221/05).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal okrem iného aj z odpovede predsedu okresného súdu sp. zn. Spr. 2064/2013 z 22. júla 2013 na sťažnosť sťažovateľky na prier'ahy v napadnutom konaní, v ktorej okrem iného uviedol:

„Zo spisu som zistil, že dňa 12. 03. 2013 boli doručené do súdneho spisu 36 Er 135/2013 námietky povinného v 2. rade a dňa 14. 03. 2013 námietky povinného v 1. rade. Súd zabezpečoval vyjadrenie k námietkam a tieto boli súdu doručené dňa 21. 03. 2013. V námietkach povinného v 2. rade doručeným súdu dňa 12. 03. 2013 bol zároveň i návrh na odklad exekúcie. K tomuto návrhu ste sa vyjadrili dňa 15. 04. 2013. Dňa 24. 04. 2013 bol súdu doručený návrh povinného v 1. rade na zastavenie exekúcie, ku ktorému ste sa vyjadrili dňa 25. 04. 2013. Prípisom súdu zo dňa 14. 06. 2013 súd žiadal povinného v 1. a 2. rade na doloženie rozsudku Krajského súdu v Košiciach 2 Cob 173/2012, ktorý bol súdu doručený dňa 09. 07. 2013. Následne súd uznesením zo dňa 09. 07. 2013 povolil odklad exekúcie, a to do právoplatného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR o dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave (správne má byť „Krajského súdu v Košiciach“, pozn.) č. k. 2Cob 173/2012 zo dňa 20. 12. 2012.“

Z citovanej odpovede predsedu okresného súdu na sťažnosť sťažovateľky na priet'ahy v napadnutom konaní je zrejmé, že okresný súd v súvislosti s podanými námietkami proti exekúcii nebol nečinný, ale vykonával procesné úkony vrátane uznesenia z 9. júla 2013, ktorým povolil odklad exekúcie do právoplatného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) o dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Cob/173/2012-545 z 20. decembra 2012.

Na tomto konštatovaní nič nemení ani skutočnosť, že ústavný súd svojím uznesením sp. zn. III. ÚS 330/2013 z 18. júla 2013 rozhodol, že odkladá vykonateľnosť uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 23/2013 z 30. apríla 2013, ktorým bolo rozhodnuté o odklade vykonateľnosti rozsudku krajského súdu č. k. 2 Cob/173/2012-545 z 20. decembra 2012 až do rozhodnutia o dovolaní žalovaných v II., III. a vo IV. rade (odklad vykonateľnosti predmetného rozsudku krajského súdu nebol podľa odôvodnenia označeného uznesenia ústavného súdu v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 23/2013 z 30. apríla 2013 riadne odôvodnený, pozn.).

Pokiaľ sťažovateľka svoje námietky, ktorými odôvodňovala porušenie označených práv, opiera výlučne o skutočnosť, že v danej veci nebola dodržaná lehota ustanovená v § 50 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého o námietkach proti exekúcii rozhodne súd najneskôr do 60 dní od ich doručenia, ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju predchádzajúcu judikatúru, podľa ktorej pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie nemusí automaticky znamenať porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa ani v týchto prípadoch totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ak je na jednej strane všeobecný súd viazaný v zákone ustanovenými lehotami

na vykonanie procesného úkonu, na druhej strane ich dodržanie nemôže mať za následok porušenie základných zásad civilného procesu, ktoré sú nevyhnutným predpokladom realizácie širšieho základného práva, a to práva na spravodlivý proces, ktoré majú účastníci konania zaručené v ustanoveniach siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy a v príslušných medzinárodných zmluvách o ľudských právach, ktoré majú prednosť pred zákonom (čl. 154c ods. 1 ústavy). V tomto zmysle právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a právo na spravodlivý proces nemožno stavať proti sebe ani ich od seba oddeľovať. Porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (m. m. PL. ÚS 25/01).

Tiež z judikatúry ESĽP vyplýva, že čl. 6 ods. 1 dohovoru ustanovuje rýchlosť súdnych konaní so súčasným ustanovením všeobecnejšieho princípu – riadneho výkonu spravodlivosti (napr. Süßmann c. Nemecko, rozsudok zo 16. septembra 1996, § 57), resp. že požiadavka na prejednanie a rozhodnutie veci „v primeranej lehote“ tvorí jeden z osobitných aspektov práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Sovtransavto Holding c. Ukrajina, rozsudok z 25. júla 2002, § 83). Aj ESĽP uznal, že nerešpektovanie lehoty ustanovenej zákonom samo osebe neporušuje čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Wiesinger c. Rakúsko, rozsudok z 30. októbra 1991, § 60), môže byť však faktorom pri hodnotení, či sa konanie skončilo v primeranej lehote. Podľa ESĽP primeranosť dĺžky konania musí byť posudzovaná podľa konkrétnych okolností prípadu, berúc do úvahy kritériá uvedené v jeho judikatúre, a to najmä zložitnosť veci, správanie sťažovateľa a postup orgánov prerokujúcich vec, ako aj význam predmetu sporu pre sťažovateľa (napr. Jóri c. Slovenská republika, rozsudok z 9. novembra 2000, § 51). Uvedené kritériá ESĽP teda neaplikuje mechanicky, ale pragmaticky s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu (PL. ÚS 25/01).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti nemohol opomenúť v neposlednom rade aj to, že v exekučnom konaní platí zásada zákazu návratu do pôvodného stavu (*restitutio in integrum*). V prípade, že by došlo k vykonaniu exekúcie, hoci by sa neskôr ukázalo, že exekúcia nemala byť vykonaná, nemožno už vykonaný exekučný úkon zrušiť.

Vzhľadom na všetky okolnosti veci, berúc do úvahy doterajšiu dĺžku napadnutého konania, ako aj doterajší postup okresného súdu, ústavný súd uzavrel, že v konaní vedenom okresným súdom vo veci sp. zn. 36 Er/135/2013 nemožno namietaný postup z hľadiska naplnenia základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru do dňa predbežného prerokovania sťažnosti kvalifikovať ako taký, ktorý by nadobudol charakter zbytočných prietahov a mohol by odôvodňovať vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľky v konaní vo veci samej. Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde“).

Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby sťažovateľka po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí v tejto veci za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným prietahom alebo by činnosť okresného súdu bola neefektívna, predložila ústavnému súdu novú sťažnosť.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi v nej uvedenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2013